

ZAKON O ZASTITI OD JONIZIRAJUCIH ZRACENJA I RADIJACIONOJ SIGURNOSTI

I - OSNOVNE ODREDNICE

Član 1.

Ovim zakonom određuju se mjere zaštite života i zdravlja stanovništva, sadašnjih i budućih generacija, mjere očuvanja okolina od stetnog djelovanja jonizirajućih zračenja i neophodne mjere radijacione sigurnosti pri upotrebi izvora jonizirajućih zračenja.

Član 2.

Pod očuvanjem okoline od stetnog djelovanja jonizirajućih zračenja, u smislu ovog zakona, podrazumijeva se zaštita zraka, vode, tla, biljnog i životinjskog svijeta, ljudske i stocne hrane, lijekova i predmeta opće upotrebe i zaštita okoline u kojoj se boravi, radi ili na drugi način dolazi u dodir s izvorima jonizirajućih zračenja, odnosno u kojima se upotrebljavaju ti izvori.

Član 3.

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na zaštitu od radioaktivnih tvari, na uređaje i postrojenja s radioaktivnim tvarima za upotrebu u medicini, privredi, školstvu, nauci, istraživanjima i u općoj upotrebi, uređaje i postrojenja koji proizvode ili mogu prouzrokovati jonizirajuća zračenja, radioaktivni otpad, pojave jonizirajućih zračenja u okolini i to u svim slučajevima kad sadržaj ili jčina zračenja prelazi ili može prelaziti granice određene propisom donesenim na osnovu ovog zakona ili drugim posebnim propisom.

Član 4.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na prirodno jonizirajuće zračenje porijeklom iz svemira ili iz zemljine kore, te na prirodne radionuklide čija koncentracija nije izmijenjena uticajem čovjeka.

Član 5.

Posebnim propisom odredit će se uvjeti koji moraju biti ispunjeni da bi se djelatnost ili izvor jonizirajućih zračenja izuzeo od primjene odredbi ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona.

Član 6.

Isključivu odgovornost za sigurnost izvora jonizirajućih zračenja snosi korisnik izvora.

Član 7.

Sve aktivnosti koje su u vezi sa izvorima jonizirajućih zračenja su predmet kontrole Federalnog ministarstva zdravstva - Federalne uprave za zaštitu od zračenja i radijacionu sigurnost (u daljem tekstu: Federalna uprava). Federalna uprava iz stava 1. ovog člana obavlja operativne, stručne i upravne poslove iz oblasti zaštite od zračenja i radijacione sigurnosti i vrši druge poslove u skladu sa ovim zakonom. Nadležni organi kantona-zupanije poduzimaju odgovarajuće mjere u cilju zaštite od jonizirajućeg zračenja i radijacione sigurnosti u skladu sa ovim zakonom, zakonom kantona-zupanije i drugim propisima kantona-zupanije.

Član 8.

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju slijedeće značenje:

1. Radioaktivne tvari su tvari koje sadrže osim ostalih i atome s nestabilnim jezgrama koje svojim raspadom emituju jonizirajuća zračenja, a aktivnost im je veća od granice utvrđene posebnim propisom.
2. Radioaktivni otpad je radioaktivna tvar i dijelovi nuklearnih i drugih postrojenja, koji nemaju upotrebnu ili tehnološku vrijednost, a sadrže radioaktivne tvari čija aktivnost prelazi granice utvrđene propisom donesenim na osnovu ovog zakona ili drugim posebnim propisom.

3. Djelatnosti u vezi sa jonizirajucim zracenjima su:

proizvodnja, promet, prevoz, korištenje, odlaganje ili skladistenje radioaktivnih tvari; proizvodnja, promet, korištenje ili odrzavanje uređaja koji proizvode jonizirajuca zracenja jacine vece od granica utvrđenih propisom donesenim na osnovu ovog zakona ili drugim posebnim propisom.

4. Notifikacija je obavijest koja se podnosi Federalnoj upravi od strane pravnog ili fizickog lica koje obavlja djelatnost u vezi sa jonizirajucim zracenjem, i u kojoj obavjestavaju o svojoj namjeri uvođenja ili izvođenja bilo koje djelatnosti u vezi sa jonizirajucim zracenjem ili bilo kojim drugim postupanjem u vezi sa jonizirajucim zracenjem.

5. Autorizacija je dozvola koju izdaje Federalna uprava pravnom ili fizickom licu koje je podnijelo zahtjeva za obavljanje djelatnosti u vezi sa jonizirajucim zracenjem, ukoliko su ispunjeni uvjeti prostora, opreme i kadra predvideni ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona za obavljanje djelatnosti u vezi sa jonizirajucim zracenjem. Autorizacija moze imati dva oblika: registraciju i licenciranje.

6. Registracija je oblik autorizacije koja se izdaje pravnom ili fizickom licu za djelatnosti u vezi sa jonizirajucim zracenjem, i to za one djelatnosti koje se smatraju djelatnostima niskog ili srednjeg rizika. Pravno ili fizicko lice odgovorno za navedenu djelatnost treba imati pripremljenu i podnesenu procjenu sigurnosti objekata i opreme.

7. Licenciranje je oblik autorizacije koju izdaje Federalna uprava na osnovu procjene sigurnosti objekta i opreme i pridruzivanjem specificnih zahtjeva općim zahtjevima koji moraju biti zadovoljni u licenci. Federalna uprava izdaje licencu pravnom ili fizickom licu za one djelatnosti u vezi sa jonizirajucim zracenjem koje spadaju u djelatnosti viseg ili visokog rizika.

8. Pod prometom izvora jonizirajucih zracenje smatra se: nabava, prodaja, uvoz, izvoz, prevoz, iznajmljivanje, nasljeđivanje, ustupanje, opremanje i svaki drugi nacin stavljanja u promet ovih izvora.

9. Vanredni događaj prema ovom zakonu je događaj povezan s djelatnostima u vezi sa jonizirajućim zračenjima, koji ima ili može imati za posljedicu ozračenje, odnosno radioaktivno zagađenje okoline, radnika koji rade sa izvorima jonizirajućih zračenja, ostalog stanovništva ili materijalnih dobara.

10. Nuklearna nesreća je vanredni događaj nastao narušavanjem sigurnosti nuklearnih postrojenja, te ratom ili drugim načinom izazvanih nuklearnih razaranja.

11. Korisnik izvora jonizirajućih zračenja je fizičko ili pravno lice koje posjeduje odobrenje za upotrebu tih izvora izdato od Federalne uprave.

II - ZASTITA OD JONIZIRAJUCIH ZRACENJA

1. Obavljanje djelatnosti u vezi sa izvorimajonizirajućih zračenja

Član 9.

Djelatnosti u vezi sa izvorima jonizirajućih zračenja mogu se obavljati u skladu sa slijedecim osnovnim nacelima:

opravdanost djelatnosti, što znaci da obavljanje djelatnosti mora dati ukupnu korist vecu od radijacijske stetnosti izlozenih radnika i ostalog stanovništva, optimalizacija zastite, što znaci da zastita radnika i ostalog stanovništva od izlaganja jonizirajućim zračenjima, mora biti toliko niska koliko je to razumno moguće postići i uzimajući u obzir privredne i socijalne faktore, a svakako mora biti ispod granica utvrđenim posebnim propisima,

ogranicenje doza, što znaci da doza ozračenosti mora biti ispod granica utvrđenih propisom donesenim na osnovu ovog zakona ili drugim posebnim propisom.

Član 10.

Radi blagovremenog otkrivanja prisutnosti radioaktivnih tvari i jonizirajućih zračenja, ranog utvrđivanja opasnosti i poduzimanja mjera zastite, sistematski se ispituje

sadržaj radioaktivnih tvari u zraku, boravisnim i radnim prostorijama, tlu, rijekama, jezerima, moru, podzemnim vodama, krutim i tekucim padavinama, pitkoj vodi, te ljudskoj i životinjskoj (stocnoj) hrani, uz uvjete i na način određen posebnim propisom donesenim na osnovu ovog zakona.

Poseban propis iz stava 1. ovog člana donosi federalni ministar zdravstva, uz saglasnost nadležnog federalnog ministra, u čiju oblast spada ispitivanje tvari iz stava 1. ovog člana.

Član 11.

Pravna ili fizička lica mogu stavljati u promet i upotrebljavati radioaktivne tvari, uređaje i postrojenja koja proizvode jonizirajuća zračenja i obavljati druge djelatnosti u vezi sa jonizirajućim zračenjima, ako ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona i ako su dobili odobrenje Federalne uprave.

Sprovedbenim propisom iz stava 1. ovog člana posebno će se regulirati sistem notifikacije i autorizacije (registriranje i licenciranje) korisnika izvora jonizirajućih zračenja.

Član 12.

Izvori jonizirajućih zračenja mogu se koristiti ako je njihova upotreba odobrena od Federalne uprave i uz uvjete određene propisima donesenim na osnovu ovog zakona. Posebnim propisom regulirat će se zaštita pacijenata od jonizirajućih zračenja pri medicinskom ozračenju.

Član 13.

Uvjeti za izdavanje odobrenja pravnom i fizičkom licu za obavljanje djelatnosti sa jonizirajućim zračenjima su:

radnici sa odgovarajućom stručnom spremom i propisanim zdravstvenim uvjetima, prostor u kojem su smješteni ili se koriste izvori jonizirajućih zračenja koji moraju udovoljavati tehničkim, bezbjednosnim, zdravstvenim, sanitarnim i drugim uvjetima zaštite od jonizirajućih zračenja,

izvori jonizirajućih zračenja koji će se koristiti za obavljanje djelatnosti, ispunjavaju uvjete utvrđene ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona o čemu postoji nalaz ovlaštene stručne institucije,

zastitna oprema odgovarajućih osobina i druga potrebna mjerila,

organizirane mjere zbrinjavanja radioaktivnog otpada koji nastaje tokom obavljanja djelatnosti sa izvorima jonizirajućeg zračenja,

odgovarajući program osiguranja kvaliteta u vezi sa upotrebom izvora jonizirajućih zračenja,

ekonomska sposobnost za obavljanje djelatnosti.

Pravna ili fizička lica koja obavljaju djelatnosti sa jonizirajućim zračenjima dužna su prilikom upisa u registar kod nadležnog suda podnijeti dokaze o ispunjavanju uvjeta iz stava 1. ovog člana.

Član 14.

Lica koja rade sa izvorima jonizirajućih zračenja stavljaju se pod zdravstveni nadzor i podliježu zdravstvenim pregledima prije stupanja na rad i tokom rada. Federalni ministar zdravstva propisat će zdravstvene uvjete koje moraju ispunjavati lica koja rade sa izvorima jonizirajućih zračenja, kao i kriterije, način, sadržaj i rokove pregleda tih lica.

Član 15.

Federalni ministar zdravstva posebnim propisom propisuje način sticanja osnovnog obrazovanja, dopunskog obrazovanja, te način i rokove periodičnih provjera znanja za lica koja rade sa izvorima jonizirajućih zračenja.

Član 16.

Sa izvorima jonizirajucih zracenja ne mogu raditi:

lica mlada od 18 godina,

zene tokom trudnoce i sa djetetom do jedne godine starosti,

zene tokom dojenja, ako rade s otvorenim izvornim jonizirajucih zracenja, lica koja ne udovoljavaju zdravstvenim uvjetima utvrdenim posebnim propisom iz clana 14. stava 2. ovog zakona.

Izuzetak od stava 1. alineje 1. ovog clana su lica mlada od 18 godina koja se skoluju za rad sa izvorima jonizirajucih zracenja, koja ne mogu biti mlada od 16 godina.

Za navedena lica iz ovog clana posebnim propisom uredit ce se uvjeti i nacin moguceg izlaganja ozracenju.

Član 17.

Radnici koji obavljaju poslove u vezi sa jonizirajucim zracenjem i ostalo stanovništvo ne mogu biti izloženi ozracenju iznad granica određenih propisom donesenim na osnovu ovog zakona.

Iznimno, Federalna uprava može u slučaju vanrednog događaja odobriti da, uz uvjete i na način određen posebnim propisom, radnici i ostalo stanovništvo mogu biti izloženi ozracenju iznad propisanih granica iz stava 1. ovog clana radi spasavanja života stanovništva i materijalnih dobara.

Mjerenje ozracenja radnika, koji rade s izvorima jonizirajucih zracenja, obavlja Federalna uprava.

Član 18.

Radnici koji obavljaju poslove koji su u vezi sa jonizirajucim zracenjima moraju koristiti odgovarajucu zastitnu opremu i sprovoditi sve druge zastitne mjere kojima se obezbjeđuje zastita od zracenja za radnike, ostalo stanovnistvo i okolinu. Zastitna oprema iz stava 1. ovog clana mora biti u skladu sa uvjetima koje propisuje federalni ministar zdravstva.

Član 19.

Pravna i fizicka lica obavljaju djelatnosti sa izvorima jonizirajucih zracenja obaveznasu imenovati odgovorno lice za zastitu od zracenja koje ce obavljati slijedece poslove:

provoditi unutrasnji nadzor nad primjenom mjera zastite od jonizirajucih zracenja, brinuti se o upotrebi licnih dozimetara i zastitnih sredstava,

brinuti se o provjeri zdravstvenog nadzora nad radnicima,

brinuti se o strucnoj osposobljenosti radnika za rad sa izvorima jonizirajucih zracenja, brinuti se o redovnom nadzoru nad izvorima jonizirajucih zracenja u propisanim rokovima,

podsticati i organizirati poduzimanje zastitnih mjera u slucaju vanrednog dogadaja, ucestvovati kod inspekcijuskog nadzora i izjasniti se na nalaz federalnog inspektora, obezbjeđivati vodenje svih propisanih i potrebnih evidencija,

obavljati i druge poslove u vezi sa jonizirajucim zracenjem koje odredi Federalna uprava ili su obavezni po ovom zakonu i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Odgovorno lice obavezno je pozvati nadleznog federalnog inspektora, kad su povrijeđeni propisi od zastite od zracenja, narocito ako su ugrozeni zivot i zdravlje radnika.

Član 20.

Pravno ili fizicko lice koje posjeduje, stavlja u promet ili obavlja djelatnost u vezi sa izvorima jonizirajucih zracenja obavezno mora obezbijediti odgovarajucu zastitnu opremu i sredstva, kontrolu uspjesnosti te zastite (QC), sprovoditi odgovorajuci nadzor, blagovremeno i istinito obavijestiti radnike i javnost o mogucim stetnim posljedicama izlaganja zracenju i sprovoditi sve druge mjere zastite u skladu sa ovim zakonom, propisima donesenim na osnovu ovog zakona i drugim propisima. Pravno ili fizicko lice iz stava 1. ovog clana obavezno je tokom nadzora aktivno saradivati, omoguciti pristup svim mjestima, prostorijama, izvorima jonizirajucih zracenja, uredajima i postrojenjima koji proizvode jonizirajuca zracenja i staviti na raspolaganje odgovarajucu dokumentaciju i zapisnike.

Član 21.

Pravno ili fizicko lice, koje svojim djelovanjem ili nepravilnim djelovanjem prouzrokuju zagadenje okoline, prostorija i lica radioaktivnim tvarima iznad propisanih granica, odgovara za nastalu stetu i obavezno je bez odgadanja obezbijediti ciscenje postupkom i sredstvima koje ce odrediti federalni ministar zdravstva.

Član 22.

Federalni ministar zdravstva posebnim propisom regulira nacin i rokove provodenja neposrednog nadzora nad izvorima jonizirajuceg zracenja, nachine i rokove mjerenja licnog ozracenja radnika koji su izloženi jonizirajucem zracenju, obavezni sadrzaj izvjestaj o nadzoru i mjerenjima, nacin vodenja i rokove cuvanja potrebnih evedencija, te postupak obavjestenja nadleznih organa.

Član 23.

Promet izvora jonizirajucih zracenja u medunarodnom saobracaju, a za potrebne Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), moze se vrsiti samo uz odobrenje Federalne uprave.

Izvori jonizirajucih zracenja mogu se uvoziti samo preko granicnih prelaza na kojima je organiziran specijalizirani inspekcijski nadzor nad izvorima jonizirajucih zracenja.

Uvoznik je dužan da o dostizanju pošiljke izvora jonizirajućeg zračenja blagovremeno obavijesti nadležnog inspektora.

Organi carinske službe mogu izvršiti carinjenje pošiljke iz stava 3. ovog člana samo uz saglasnost nadležnog inspektora.

Na izvore jonizirajućih zračenja koji se uvoze u slobodne carinske zone ili u konsignaciona skladišta u Federaciji odnose se odredbe ovog zakona.

2. Djelovanje u slučaju nuklearne nesreće i vanrednog događaja

Član 24.

Federalna uprava predlaže Vladi Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) plan i program mjera zaštite i života i zdravlja ljudi i zaštite okoline od štetnog djelovanja jonizirajućih zračenja u slučaju nuklearne nesreće, a saglasno međudržavnim sporazumima iz ove oblasti.

Planom i programom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se intervencijske i izvedbeni intervencijski nivoi za zaštitu ljudi, te poduzimanje mjera za zaštitu stanovništva, domaćih životinja i poljoprivrede od strane organa nadležnih za sprovedbu ovih mjera, način obavještanja javnosti, kao i program periodične provjere djelotvornosti.

Plan i program iz ovog člana donosi Vlada Federacije.

Član 25.

U slučaju vanrednog događaja, a u cilju zaštite života i zdravlja ljudi i zaštite okoline, Vlada Federacije će donijeti plan za poduzimanje odgovarajućih zaštitnih mjera. Vanredni događaji koji ugrožavaju teritorij Federacije utvrđuje i proglašava Vlada Federacije.

Zaštita života i zdravlja ljudi i zaštita okoline od jonizirajućih zračenja u vanrednom događaju sprovodi se na osnovu propisanih mjera za spriječavanje i otklanjanje posljedica koje prouzrokuju taj događaj.

3. Radioaktivni otpad

Član 26.

Pravna i fizička lica koja obavljaju ili su obavljali djelatnosti koje su u vezi sa jonizirajućim zračenjima moraju obezbjediti da se skupljanje, obrada, skladištenje, privremeno i trajno odlaganje radioaktivnog otpada i vođenje zapisnika obavlja samo u skladu sa ovim zakonom i uz uvjete određene propisom donesenim na osnovu ovog zakona.

Posebni propis iz stava 1. ovog člana donosi federalni ministar zdravstva, uz saglasnost nadležnost federalnog ministra.

Član 27.

Na teritoriji Federacije zabranjuje se uvoz, kao i prerada, skladištenje privremeno i trajno odlaganje radioaktivnog otpada koji nije nastao na teritoriji Federacije. S radioaktivnim otpadom, koji je u vlasništvu Federacije, a nalazi se izvan Federacije, postupit će se na osnovu posebne odluke Vlade Federacije ili drugog federalnog organa ili organizacije koje Vlada Federacije posebno ovlasti.

III - NADLEZNOSTI FEDERALNE UPRAVE

Član 28.

Federalna uprava obavlja funkciju regulatornog organa a u skladu sa Međunarodnim Baznim Sigurnosnim Standardima (The International Basic Standards for Protection Against Ionizing Radiation and for The Safety of Radiation Sources).

Član 29.

U svrhu sprovedbe mjera zaštite od zračenja i radijacione sigurnosti Federalna uprava:

izdaje odobrenje za obavljanje djelatnosti koje su u vezi sa izvorima jonizirajucih zracenja,

produzava odobrenja i oduzima odobrenje i o tome vodi evidencije,

izdaje odobrenje za promet izvora jonizirajucih zracenja,

izdaje odobrenje u vezi sa prometom radioaktivnih tvari,

izdaje odobrenje u vezi sa zbrinjavanjem radioaktivnog otpada,

zabranjuje rad radnicima koji rade u vezi sa jonizirajucim zracenjem ukoliko se zdravstvenim pregledom utvrdi da je pogorsano zdravstveno stanje radnika koje odstupa od utvrdenih vrijednosti propisanih posebnim propisom donesenim na osnovu ovog zakona,

inicira statisticka, strucna i druga istrazivanja, proucava i procjenjuje opci uticaj jonizirajucih zracenja,

izradije strucne osnove za nastavne programe i planove za redovno i dopunsko obrazovanje radnika koji rade sa izvorima jonizirajucih zracenja,

obezbjeduje dopunsko strucno osposobljavanje radnika koji rade sa izvorima jonizirajucih zracenja za bezbjedan rad s tim izvorima, te periodicnu provjeru strucne osposobljenosti,

sporovodi neposredni nadzor nad izvorima jonizirajucih zracenja i djelatnostima u vezi sa njihovim koristenjem,

obavlja i druge poslove iz svoje nadleznosti na osnovu ovog zakona, propisa donesenih na osnovu ovog zakona i drugih propisa.

Član 30.

Federalna uprava inicira i podrzava razvojno-istrazivacki rad a u skladu sa zahtjevima i potrebama razvoja zastite od zracenja i radijacione sigurnosti u Federaciji. Federalna uprava saraduje sa medunarodnim i domacim pravnim licima iz oblasti zastite od zracenja i radijacione sigurnosti drugih oblasti, te imenuje svoje strucne predstavnike koji ucestvuju u radu tih pravnih lica i drustava ili prate njihov rad.

Član 31.

Odredene poslove u cilju zastite zivota i zdravlja stanovnistva od stetnog djelovanja jonizirajucih zracenja i radijacione sigurnosti mogu sprovoditi strucne institucije koje ispunjavaju posebne uvjete za pojedine djelatnosti.

Federalni ministar zdravstva propisuje posebne uvjete kojima moraju udovoljiti strucne institucije iz stava 1. ovog clana, izdaje ovlascenja za odredenu djelatnost, te odreduje rok vazenja ovlascenja.

Ovlascenje za obavljanje poslova iz stava 1. ovog clana, a koje izdaje Federalna uprava objavljuje se u "Sluzbenim novinama Federacije BiH".

Član 32.

Federalno ministarstvo zdravstva (u daljem tekstu: Ministarstvo) moze povjeriti javna ovlascenja za vršenje strucnih, operativnih, tehnickih i upravnih poslova iz djelokruga Federalne uprave, strucnim institucijama iz clana 31. ovog zakona, ako je to drustveno opravdano i kada se time postize efikasnije ostvarivanje određenih prava, pravnih interesa i izvorsavanje obaveza pravnih ili fizickih lica, a u skladu sa ovim zakonom.

Član 33.

U obavljanju nadzora Federalna uprava je ovlascena:

1. donijeti rjesenje o otklanjanju nedostataka u vezi rada sa izvorima jonizirajucih zracenja,

2. zabraniti obavljanje djelatnosti u vezi sa izvorima jonizirajucih zracenja.

U slucaju tacke 2. stava 1. ovog clana Federalna uprava ce u rjesenju odrediti nacin daljnjeg postupanja i raspolaganja izvorima zracenja na trosak izvršenika.

IV - INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 34.

Inspekcijski nadzor nad sprovedbom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega te pojedinačnih akata, uvjeta i nacin rada pravnih i fizickih lica stavljenih pod nadzor, kao i mjera zastite određenih ovim zakonom, sprovodi federalni inspektor za zastitu od zracenja i radijacionu sigirnost (u daljem tekstu: federalni inspektor), u saradnji sa nadleznim organima kantona.

Nadlezni organi kantona-zupanija dužni su da na zahtjev federalnog inspektora prikupljaju sve relevantne podatke o stanju u oblasti zastite od zracenja i radijacione sigurnosti na podrucju kantona-zupanija.

Član 35.

Nadzor nad sprovođenjem mjera zastite od jonizirajucih zracenja koji se proizvode, stavljanju u promet ili koriste u Vojsci Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vojska Federacije), a u skladu sa ovim zakonom, vrši Federalno ministarstvo odbrane-Federalno ministarstvo obrane.

Član 36.

U obavljanju nadzora nad djelatnostima u vezi sa upotrebom izvora jonizirajucih zracenja federalni inspektor moze zahtijevati od korisnika ili vlasnika izvora jonizirajućeg zracenja da mu tokom nadzora:

omoguci obavljanje nadzora u svim radnim prostorijama, postrojenjima i nad

uredajima i otvorenim radnim prostorima pravnog ili fizickog lica, dostavi na uvid sve podatke i dokumentaciju potrebnu za obavljanje nadzora, obavijesti o poduzetim mjerama u vezi sa otklanjanjem utvrđenih nedostataka.

Pravna i fizicka lica ciji rad podlijeze nadzoru obavezna su omoguciti sprovedbu inspekcijuskog nadzora, dati na uvid dokumentaciju i pruziti sve potrebne podatke i obavjestenja.

Član 37.

Kada u obavljanju inspekcijuskog nadzora, federalni inspektor utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis cije izvršenje nadzire, federalni inspektor ima obavezu da naloži i slijedeće mjere:

privremeno zabrani obavljanje djelatnosti pravnom ili fizickom licu ili obavljanje radnji u proizvodnom postupku upotrebu postrojenja, uredaja i opreme zbog kojih je ugrožena okolina,

zabrani obavljanje radnji u proizvodnom postupku, upotrebu postrojenja, uredaja i opreme dok se nedostaci i nepravilnosti u radu ne uklone,

zabrani rad radnicima koji ne ispunjavaju zdravstvene uvjete za rad sa izvorima jonizirajućih zračenja, te naredi radnicima koji nisu obavili zdravstveni pregled u propisanom roku da ga neodložno obave,

zabrani rad sa izvorima jonizirajućih zračenja radnicima koji nemaju odgovarajuću stručnu spremu i uputi ih na dopunsko obucavanje,

zabrani postupanje sa radioaktivnim otpadom, ako nije u skladu sa propisima.

Protiv rješenja federalnog inspektora može se podnijeti žalba federalnom ministru zdravstva, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Zalba ne odlaze izvršenje rješenja.

Član 38.

Poslove federalnog inspektora može obavljati lice koje, pored ispunjavanja opcijih uvjeta, ispunjava i posebne uvjete: stručnu spremu sedmog (VII/1) stepena obrazovanja (diplomirani fizičar, dipl. ing. hemije, dipl. ing. fizike), pet godina radnog iskustva u struci i položen poseban stručni ispit za federalnog inspektora.

Program posebnog stručnog ispita federalnog inspektora, način polaganja i sprovođenja ispita, te sastav ispitne komisije propisuje federalni ministar zdravstva.

V - FINANSIJSKA SREDSTVA

Član 39.

Sredstva potrebna za finansiranje zaštite od jonizirajućeg zračenja i radijacione sigurnosti obezbjeđuju se iz:

federalnog budžeta,
budžeta kantona-zupanije,
prihoda od donacija, pomoći, taksi i drugih prihoda.

Iz federalnog budžeta finansira se rad Federalne uprave, troškovi uspostavljanja sistematskog radiološkog praćenja radioaktivnog sadržaja u zraku, tlu, rijekama, jezerima, moru, podzemnim vodama, krutim i tekucim padavinama; članarine u međunarodnim organizacijama, troškovi učestvovanja od Federalne uprave imenovanih predstavnika u upravnim organima međunarodnih organizacija, unapređenje zaštite od zračenja i radijacione sigurnosti i obrazovanje radnika Federalne uprave.

Federalna uprava može ostvarivati vlastite prihode u okviru svoje djelatnosti kada je to određeno ovim zakonom ili propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Prihodi koje Federalna uprava ostvari u okviru svoje djelatnosti unose se na poseban racun Ministarstva i koriste se u okviru za namjene iz stava 2. ovog člana, a u skladu sa odredbama zakona.

Iz budzeta kantona-zupanije finansira se zastita od jonizirajuceg zracenja i radijacione sigurnosti u skladu sa odredbama ovog zakona i propisima kantona-zupanije.

Član 40.

Finansijska sredstva za sprovođenja mjera zastite za djelatnosti koje su u vezi sa izvorima jonizirajucih zracenja i radijacionom sigurnoscu obezbjeđuje pravno ili fizicko lice ili institucije koji su prema ovom zakonu obavezni sprovoditi ove mjere. Federalni ministar zdravstva propisuje visinu i nacin placanja troskova izdavanja odobrenja iz svoje nadležnosti.

Troskovi iz stava 1. ovog člana snosi podnosilac zahtjeva.

VI - KAZNENE ODREDBE

Član 41.

Ko skuplja, preraduje, skladisti ili odlaze radioaktivni materijal suprotno ovom zakonu i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, kaznit ce se za krivicno djelo kaznom zatvora u trajanju od tri mjeseca do ti godine.

Ko uvozi, preraduje, skladisti ili odlaze radioaktivni otpad porijeklom izvan Federacije, suprotno ovom zakonu, kaznit ce se za krivicno djelo kaznom zatvora od sest mjeseci do pet godina.

Član 42.

Ko neovlasceno koristi izvore jonizirajucih zracnja kaznit ce se za krivicno djelo kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Ko neovlasceno koristi izvore jonizirajucih zracenja i pri tome ozbiljno ugrozi zivote i zdravlje ljudi, kao i zivotnu i radnu okolinu, kaznit ce se za krivicno djelo kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Član 43.

Novcanom kaznom u iznosu od 5.000 do 70.000 KM, kaznit ce se za privredni prestup pravno lica, ako:

1) stavi u promet vodu za pice, zivotne namirnice, predmete opce upotrebe, zivotinjsku (stocnu) hranu, koji sadrže radioaktivne tvari iznad propisanih granica (clan 10);

2) obavlja djelatnosti koje su u vezi sa izvorima jonizirajucih zracenja bez odobrenja Federalne uprave (clan 11.);

3) izvore jonizirajucih zracenja koristi suprotno uvjetima koje je odredio federalni ministar zdravstva ili bez odobrenja Federalne uprave (cl. 11. i 12.);

4) izvore jonizirajucih zracenja primjenjuje u zdravstvu suprotno uvjetima koje je propisao federalni ministar zdravstva (clan 12. stav 2.);

5) svojim djelovanjem ili nepravilnim djelovanjem prouzrokuje zagadenje okoline, prostorija i lica radioaktivnim tvarima iznad propisanih granica i ne osigura ciscenje postupkom i sredstvima koje odredi Federalna uprava (clan 21.);

6) ne obezbijedi ispitivanje izvora jonizirajucih zracenja od ovlascene strucne institucije u propisanim rokovima, ili ako ih ne obavi na propisan nacin i ako ne posjeduje urednu evidenciju o tim pregledima (clan 22.).

Za radnje iz stava 1. ovog clana kaznit ce se za privredni prestup i odgovorno lice u pravnom licu novcanom kaznom u iznosu od 500 do 5.000 KM.

Za privredni prestup iz. tac. 2, 3 i 4 stava 1. ovog clana, pocinjen drugi put, kaznit ce se pravno lice i zabranom obavljanja djelatnosti u trajanju do 6 mjeseci, a za isti privredni prestup pocinjen treci put, kaznit ce se zabranom obavljanja djelatnosti z oblasti zastite od jonizirajucih zracenja i radijacione sigurnosti u trajanju od 10 godina.

Član 44.

Novcanom kaznom u iznosu od 1.000 do 10.000 KM kaznit ce se za prekršaj pravno lice, ako:

1) na poslovima za izvorima jonizirajucih zracenja zaposli lice koje nema propisanu stucnu spremu ili lice ne uputi na dopunsko obucavanje odnosno na periodicnu provjeru znanja u propisanim rokovima (clan 14. stav 1.);

2) na poslovima sa izvorima jonizirajucih zracenja zaposli lice bez prethodnog zdravstvenog pregleda ili lice koje ne ispunjava propisane zdravstvene uvjete za rad sa izvorima jonizirajucih zracenja, te ako lica koja su tokom rada izložena ozracenju ne uputi na redovni zdravstveni pregled u propisanom roku (clan 14. stava 1.);

3) na poslovima sa izvorima jonizirajucih zracenja zaposli lice mlade od 18 godina, zene tokom trudnoce i sa djetetom do jedne godine starosti, zene tokom dojenja, na poslovima sa otvorenim izvorima jonizirajucih zracenja ili ako tokom skolovanja za rad ozracenju izlozi lice mlade od 16 godina ili lice mlade od 18 godina suprotno uvjetima propisanim ovim zakonom (clan 16.);

4) od ovlascene strucne institucije ne obezbijedi mjerenje licnog ozracenja svojih radnika propisanim mjerilima, ako ne obezbijedi odgovarajucu zastitnu opremu i sredstva i ne sprovodi sve druge mjere zastite od jonizirajucih zracenja kojim se ozracenje smanjuje na najmanju mogucu mjeru, a obavezno ispod propisanih granica (clan 18.);

5) ne imenuje odgovorno lice za zastitu od zracenja (clan 19.);

6) ne vodi evidencije i ne dostavlja podatke na način utvrđen ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakonu (član 22.);

7) ne uskladi svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u propisanom roku (član 47. stav 1.);

8) ne prijavi u propisanom roku, Federalnoj upravi posjedovanje izvora jonizirajućih zračenja koji nisu bili predmet kontrole po odredbama Zakona o zaštiti od jonizirajućih zračenja i o nuklearnoj sigurnosti ("Službeni list R BiH" br. 2/92 i 13/94) (član 47. stav 2.).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kaznit će se za prekršaj odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom u iznosu od 100 do 1.000 KM.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se fizičko lice koje obavlja djelatnost u vezi sa jonizirajućim zračenjima, samostalno u vidu zanimanja, novčanom kaznom u iznosu od 500 do 5.000 KM.

Član 45.

Novčanom kaznom u iznosu od 100 KM kaznit će federalni inspektor na mjestu nadzora i radnika koji radi sa izvorima jonizirajućih zračenja za prekršaj, ako radi bez zdravstvenog pregleda (član 16.), ako ne upotrebljava raspoloživu zaštitnu opremu i sredstva tokom rada (član 18.).

VII-PRELAZNE I ZAVRSNE ODREDBE

Član 46.

Propise za sprovedbu ovog zakona, donijet će federalni ministar zdravstva u roku godinu dana od dana njegova stupanja na snagu.

Ovlašćuje se federalni ministar odbrane- federalni ministar obrane da, u skladu sa

odredbama ovog zakona, u roku od godine dana od dana njegovog stupanja na snagu, propise blize uvjete za nabavku, stavljanje u promet i korištenje izvora jonizirajucih zracenja, koji se upotrebljavaju u Vojsci Federacije, kao i nacin vršenja nadzora nad tim izvorima.

Do donosenja propisa iz stava 1. ovog clana, osim odredbi koje su suprotne odredbama ovog zakona, primjenjivace se propisi o zastiti od jonizujucih zracenja i o nuklearnoj sigurnosti koji su se primjenjivali na teritoriji Federacije do dana stupanja na snagu ovog zakona i to:

Pravilnik o maksimalnim granicama radioaktivne kontaminacije covjekove okoline i obavljanju dekontaminacije,

Pravilnik o uvjetima za lokaciju, izgradnju, pokusni rad, pustanje u rad i upotrebu nuklearnih objekata i postrojenja,

Pravilnik o zonama materijalnih bilansa, te o nacinu vodenja evidencije o nuklearnim materijalima i dostavi podataka iz te evidencije,

Pravilnik o nacinu skupljanja, evidentiranja, obrade, cuvanja, konacnog smjestaja i ispuštanja otpadnih tvari u covjekovu okolinu,

Rjesenje o utvrdivanju organizacija koje udovoljavaju uvjetima za sistemsko ispitivanje kontaminacije radioaktivnim tvarima,

Pravilnik o strucnoj spremi, zdravstvenim uvjetima i zdravstvenim pregledima osoba koje mogu raditi s izvorima jonizujucih zracenja,

Pravilnik o mjestima, metodama i rokovima ispitivanja kontaminacije radioaktivnim tvarima,

Pravilnik o granicama iznad kojih stanovništvo i osobe koje rade s izvorima jonizujucih zracenja ne smiju biti izloženi ozracenju, te o mjerenjima stupnja izloženosti jonizujucim zracenjima osoba koje rade s izvorima tih zracenja i o provjeri kontaminacije radne okoline,
Pravilnik o maksimalnim granicama radioaktivne kontaminacije covjekove okoline i o obavljanju dekontaminacije,

Pravilnik o uvjetima za primjenu izvora jonizujucih zracenja u medicini,

Pravilnik o načinu vođenja evidencije o izvorima jonizujućih zračenja, te o ozračenju stanovništva i osoba koje su pri radu izložene djelovanju jonizujućih zračenja,

Pravilnik o stavljanju u promet i upotrebi radioaktivnih stvari iznad određene granice aktivnosti, rendgenskih aparata i drugih aparata koji proizvode jonizirajuće zračenje, te o zaštitnim mjerama od zračenja tih izvora.

Član 47.

Pravna ili fizička lica koja se bave proizvodnjom, prometom i korišćenjem izvora jonizirajućih zračenja, ili vrše druge poslove u vezi sa jonizirajućim zračenjem, dužne su da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Pravna i fizička lica iz stava 1. ovog člana dužna su da prijave sve izvore jonizirajućih zračenja koji nisu bili predmet kontrole po odredbama Zakona o zaštiti od jonizujućih zračenja i o nuklearnoj sigurnosti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 48.

Zbog potreba sigurnosti na teritoriji Federacije, odnosno na području kantona-zupanije, kao i potreba Vojske Federacije, nadležni organi Federacije, odnosno kantona-zupanije mogu privremeno obustaviti primjenu određene odredbe ovog zakona ili propisa donesenih na osnovu ovog zakona.

Član 49.

Do organiziranja Federalne uprave, svi poslovi iz oblasti zaštite od zračenja, ostaju u nadležnosti Ministarstva, postojećih naučnih, stručnih i zdravstvenih ustanova na teritoriji Federacije, a koje su i obavljale djelatnost zaštite od zračenja do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 50.

Danom stupanja na snagu ovog zakona na teritoriji Federacije prestaje primjena

propisa o zaštiti od jonizirajućih zračenja i o nuklearnoj sigurnosti koji su se do dana stupanja na snagu ovog zakona primjenjivali na teritoriji Federacije, osim propisa iz člana 46. stav 3. ovog zakona.

Član 51.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj
Doma naroda Parlamenta
Federacije BiH
Mato Zovko, v. r.
Predsjedatelj
Zastupničkog doma Parlamenta
Federacije BiH
Enver Kreso, v. r.